

Aktualitetsöversikt om ansvarsområdet regionutveckling

Landskapsstyrelsen 15.5.2023 § 57

Redogörelse

Utvecklingsgruppen

Huvudmålen i Rejält före – Nylandsprogrammet 2022–2025 har skapat en allt starkare riktning för hela förbundets verksamhet i sin helhet, intressebevakning och riktning av projektfinansiering. Under våren har Nylandsprogrammets aktuella helheter varit uppgörandet av en uppföljningsöversikt för år 2022 samt förberedelserna inför arbetet med att utarbeta Nylandsprogrammet för åren 2026–2029.

Att förutse verksamhetsmiljöns utveckling är en fast del av förbundets arbete och intressebevakning. Under våren har man fortsatt med morgonevenemangen med prognostisering som tema (Tulevaisuustutka) där man har koncentrerat sig på teman som är viktiga för Nyland, såsom EU:s reglering av miljöpolitik, riksdagsvalets resultat i Nyland samt Finlands NATO-medlemskap, som var temat i maj. När det gäller prognostisering har förbundet haft en representant vid samarbetsgruppen för informationstjänster vid Servicecentret för kontinuerligt lärande och sysselsättning (Skols) och i arbetet med Undervisnings- och kulturministeriets prognostiseringsforum för kunnande (OEF). Tillsammans med dessa och Prognostiseringskammaren har man bland annat fyllt i riksomfattande enkäter om prognostisering ur den regionala synvinkeln.

Våren har varit en hektisk tid för kommunerna när det gäller reformen av arbets- och näringstjänsterna (AN24). I samarbete med NTM-centralen i Nyland, arbets- och näringsbyrån och föreningen AMKE ordnade Nylands förbund under våren tre regionala AN24-sysselsättningsforum för kommuner samt flera evenemang i anslutning till utbildningsrelaterade anskaffningar, överföring av arbets- och näringsstjänsterna samt innehållet i E-tjänster för företag. Dessutom fortsatte förbundet i samarbete med NTM-centralen med att genom den gemensamma personalresursen erbjuda kommunerna hjälp bland annat med utnyttjande av sysselsättningsuppgifter från NTM/AN-databaserna för förberedelser inför reformen. Dessutom genomförde förbundet en kartläggning av kommunernas behov av information som gäller invandrare samt deltog i en regional turné ordnad av NTM-centralen för kommunernas sakkunniga som ansvarar för invandring.

I början av januari öppnade Nylands förbund en ansökningsomgång för AKKE-anslaget på 2,2 miljoner euro som gällde förutredningar som genomför Nylandsprogrammet samt projekt som stärker innovationssamarbetet mellan regionala aktörer samt nylänningarnas delaktighet eller samhörighet. Det kom in 43 ansökningar, och drygt 10 av dem får sannolikt ett positivt beslut i juni. Förbundet har också genomfört en extern evaluering av den ansökningsomgång för AKKE-anslaget på 4,9 miljoner euro som genomfördes år 2021. Enligt evalueringen har AKKE-stödet gett en betydande genomslagskraft för de nyländska aktörerna.

Målet för de årliga regionutvecklingsdiskussionerna är att hitta en gemensam förståelse mellan landskapet och staten om landskapets lägesbild och utvecklingsbehov. Diskussionerna har också ett viktigt mål med tanke på intressebevakningen. På våren 2023 hölls

regionutvecklingsdiskussionerna samtidigt för alla landskap på grund av riksdagsvalet. Nylands förbund lyfte aktivt fram Nylands särdrag bland annat för Finlands kommande regeringsprogram och beredning av det nationella regionutvecklingsbeslutet.

På det egentliga påverkansarbetet i fråga om regeringsprogrammet satsade förbundet under våren bland annat genom att ordna en distriktsorganisationsturné för Nylands partier, träffa viktiga intressentgrupper, klargöra målen för valkommunikation i samarbete med Ellun Kanat samt genom att utarbeta gemensamma mål för regeringsprogrammet för landskapen i Tillväxt-Finland (Nyland, Egentliga Finland, Birkaland, Österbotten).

Strukturfonds- och finansieringsgruppen

Under programperioden 2021–2027 är Nylands förbund ett samordnande landskapsförbund för ERUF- och FRO-finansiering inom fem landskapsförbund. Arbets- och näringsministeriet utsåg Nylands förbund till förmedlande organ för den nya programperioden i januari 2023.

Det konkreta genomförandet av EU:s regional- och strukturpolitiska program Ett förnybart och kompetent Finland 2021–2027 inleddes år 2022 då de första ansökningsomgångarna öppnades. År 2022 genomförde Nylands förbund fem ERUF-ansökningsomgångar (två i fråga om den regionala delen och tre i fråga om ekosystemavtal för hållbar stadsutveckling). År 2023 har Nylands förbund hunnit öppna två ERUF-ansökningsomgångar för hållbar stadsutveckling och en FRO-ansökningsomgång som gäller Kymmenedalen. Förbundet kommer ytterligare att öppna två ERUF-ansökningsomgångar år 2023.

I anslutning till programperiodens början och de första ansökningsomgångarna har förbundet i omfattande utsträckning informerat i flera kanaler.

Under programperioden 2021–2027 är Nylands förbund kontrollant för programmen Interreg Central Baltic, Interreg Baltic Sea Region, Urbact och Interact samt den myndighet som sköter beviljande och utbetalning av nationell medfinansiering. År 2022 inrättades förvaltnings- och kontrollsystem för programmens uppgifter, och man utarbetade beskrivningar av förvaltning av uppgifterna till Arbets- och näringsministeriet samt i tillämpliga delar också till programmens förvaltande myndigheter. De första ansökningarna om nationell medfinansiering kom in år 2022, men ett större antal ansökningar förväntas först år 2023. När det gäller kontroll av Interregprogram utarbetade man år 2022 en s.k. databank för kraven på kontroll av olika program samt en modell för riskbaserad kontroll som är avsedd för de förvaltande myndigheterna. Dessutom inledde man framsynsarbete i fråga om kommande kontrollmängder samt utredningsarbete i fråga om ärendehantering enligt dataskyddsförordningen. De första ansökningarna om utbetalning ska kontrolleras år 2023.

EU-tjänsten

EU-tjänsten upprätthåller och utvecklar webbplatsen helsinkismart.fi. När det gäller webbplatsen var genomförandet av Nylands ekosystemkarta på webbplatsen vårens största ansträngning. Webbplatsen öppnades i april 2023.

EU-tjänsten har deltagit i bedömningen av projekt som genomför smart specialisering under en ERUF-ansökningsomgång (bedömningarna gjordes i januari 2023) samt i beredningen av en AKKE-ansökningsomgång (utlysningstexter och bedömningskriterier) samt i bedömningen av ansökningar när det gäller innovationstemat. Dessutom bereder EU-tjänsten de bedömningar som gäller EU-projektberedningsstöd.

EU-tjänsten har också aktivt berett flera Interreg-ansökningar. En ansökan inlämnades gällande vårens Interreg Central Baltic-ansökningsomgång samt i3-ansökningsomgång. Dessutom ansvarar gruppen för Nylands andel av projektet We Make Transition som finansieras med medel ur programmet Interreg Baltic Sea. Projektet startades i januari 2023. Inom ramen för projektet ordnade man ett öppningsevenemang och studiebesök i Nyland. Dessutom har man ordnat flera webinarier och förberett kommande fokusgruppintervjuer.

Dessutom har gruppen aktivt varit med att stödja Nylands dal för cirkulär ekonomi, bland annat genom att ordna öppningsseminariet, samt varit med i internationella nätverk som initiativet Circular Cities and Regions samt i projekt som Regions4Climate som får medel ur Horisont Europa.

Dessutom har gruppen deltagit i mellanbedömningen av Nylandsprogrammet samt gjort en uppföljning av den smarta specialiseringen och färdigställt en uppföljningsrapport.

Helsinki EU Office

Nylands förbunds revisionsnämnd besökte Bryssel och Luxemburg i början av mars. Under besöket träffade nämnden bland annat Hannu Takkula från Europeiska revisionsrätten samt Janne Uusivirta från Finlands ständiga representation. Dessutom presenterade man Helsinki EU Offices verksamhet och intressebevakning i Bryssel för nämnden.

Under våren har flera av kommissionens laginitiativ sysselsatt EU Office. Särskilt EU:s restaureringsförordning och förordningens artikel 6 som gäller städer har varit föremål för intressebevakning. Förslaget till lag om friska jordar (EU Soil Health Law) blir sannolikt ett direktiv i juni.

När det gäller innovationspolitiken ligger fokus på ett nytt europeiskt innovationsprogram som godkändes på sommaren 2022. Genom programmet strävar man bland annat efter att göra Europa till ett ledande område inom deep tech och samtidigt stärka Europas strategiska autonomi. Nylands förbund är särskilt intresserat av programmets flaggskepp "stärkande av innovationsekosystem". I anslutning till detta öppnas det en ansökningsomgång om innovationsdalar i maj 2023. Därutöver har EU Office särskilt främjat genomförandet av Climate Neutral and Smart Cities-missionen.

Europeiska kommissionen ger en mellanbedömning av den nuvarande mångåriga finansieringsramen under sommaren. Där förväntas kommissionen också att ge riktlinjer för en eventuell ny suveränitetsfond samt framför allt syner på den kommande kohesionspolitiken.

Klimatgruppen

Färdplan för ett klimatneutralt Nyland uppdaterades år 2022 så att det är förenligt med det nya måläret. Man går mot det nya klimatmålet (år 2030)

genom att påskynda klimatarbetet och eftersträva ökad genomslagskraft med hjälp av flerpartssamarbete och gemensamma åtgärder. Uppdateringen av åtgärdsprogrammet och identifieringen av tilläggsåtgärder har inletts våren 2023 i förbundets egen regi och fortsätter under hösten i form av samarbete med intressentgrupper. En elektronisk plattform för åtgärdsprogrammet har beretts, och vid sidan av den har man utvecklat en virtuell projektvägg för att stärka projektverksamheten.

Cirka hälften av de nyländska kommunerna har målet ställt på år 2030 (täcker 85 % av Nylands befolkning) och största delen har uppställt ett politiskt årsmål för klimatneutralitet. Klimatgruppen har aktivt stött kommunernas klimatarbete genom projektarbete (projekten Canemure och SILTA) och genom att erbjuda klimatlösningar och sprida exempel på bästa praxis. Kommunerna har under våren fått stöd i fråga om kommunala klimatplaner som förutsätts av klimatlagen och ansökan om understöd i anslutning till dem.

Verksamheten vid Nylands dal för cirkulär ekonomi startade i början av år 2023 med ett imponerande kick-off-evenemang med nästan 250 aktörer inom branschen på plats och via streamen. Aktörsnätverks- och projektanalyserna samt planeringen av temaspecifika workshoppar pågår för att skapa ett ekosystem för cirkulär ekonomi på landskapsnivå. Förankringen av den nationella Green Deal-förbindelsen inom cirkulär ekonomi som koordineras av Miljöministeriet och Arbets- och näringsministeriet inleddes på landskapsnivå genom landskapets gemensamma workshop den 8 maj. Förbundet har deltagit i verksamheten vid EU:s initiativ Circular cities and regions i egenskap av ett pilotområde. Det internationella samarbetet påskyndas genom att delta i World Circular Economy Forum som utställare och genom evenemang för intressentgrupper.

Under våren har man berett åtgärdsprogrammet för ekologisk hållbarhetsomställning inom kreativa branscher under Luoto-projektets sektorsspecifika workshoppar (9 st.) samt i workshoppar för kommunernas sakkunniggrupp i kultur (ULKAS). Målet är att stärka hållbarhetsarbetet inom kreativa branscher och skapa ett ekosystem för kompetens.

Anpassningen till klimatförändringen har lyfts fram i klimatarbetet på landskapsnivå vid sidan av stävjandet av klimatförändringen. Under våren 2023 startades det Horisontfinansierade projektet Regions4Climate där förbundet är aktör. Projektet stärker bland annat den roll som nätverket av grönområden har vid anpassningen. Dessutom har man fått ERUF-stöd för VILKKU-projektet som möjliggör utarbetandet av en anpassningsplan på landskapsnivå. Projektet startas senast i början av hösten.

Föredragandens beslutsförslag:

Landskapsstyrelsen beslutar

- anteckna aktualitetsöversikten om ansvarsområdet regionutveckling för kännedom
- ge landskapsfullmäktige ärendet för kännedom.

Beslut:

Landskapsstyrelsen beslutade

- **anteckna aktualitetsöversikten om ansvarsområdet regionutveckling för kännedom**
- **ge landskapsfullmäktige ärendet för kännedom.**

Ytterligare upplysningar:

Ansvarig direktör Juha Eskelinen

Landskapsfullmäktige 13.06.2023 § 9

259/07.00.04.00.02/2023

Redogörelse

Man redogör för ärendet vid sammanträdet.

Beslutsförslag:

Landskapsfullmäktige beslutar anteckna aktualitetsöversikten för kännedom.

Beslut:

Landskapsfullmäktige beslutade i enlighet med förslaget.